

Provokatsioonitest

Provokatsioonitesti abil saab kontrollida, kas laps talub kahtlustatud allergeeni või mitte. Selleks antakse lapsele kontrollitud tingimustes pideva järelvalve all allergeeni.

Alustatakse väga väikestest kogustest, doosi tõstetakse kindla ajaintervalli järel. Kui peaks tekkima allergiline reaktsioon, on võimalik seda kiiresti ravida.

Et provokatsioonitest kulgeks lapsele võimalikult hästi ja turvaliselt, on oluline hea koostöö testi läbiviiva õe ja arstiga.

Testile tulles:

- Arvestage, et testiks kulub tõenäoliselt terve päev. Varuge selleks aega. Mõistlik on vaba hoida ka sama päeva õhtu, et saaksite rahulikult lapsega kodus olla ja vajadusel võimalikke hilisreaktsioone märgata. Harvadel juhtudel on vajalik laps ööseks haiglasse jälgimisele jätta.
- Varuge kannatlikkust ja võtke kaasa lapsele meeldivaid mänguasju/raamatuid vms, mis aitavad doosidevahelist aega lõbusamaks muuta.
- Testile tulles peab laps olema terve. Testi ei tehta ägedate infektsioonide ajal. Kui lapsel on palavik, nohu, köha, kõhulahtisus vm haigusnähud, võtke ühendust oma arstiga ja leppige kokku uus testiaeg.
- Allergiahaigused peaksid olema võimalikult hästi kontrolli all, igapäevased ravimid võetud ja atoopilise dermatiidiga lastel nahk baaskreemiga kreemitatud. Kui testieelse nädala jooksul on olnud vaja tarvitada esmaabi ravimeid (antihistamiinikume/nt zyrtecit ja/või salbutamooli/ventoliini), informeerige sellest kindlasti oma arsti. Vältige testieelsetel päevadel kokkupuuteid lapse muude allergeenidega (nt kassiallergikul kontakt kassidega, toiduallergia puhul teisi allergeene sisaldav toit vms).
- Testitav toit peaks olema lapse menüüst eemaldatud vähemalt 2 nädalat enne testi. Kui laps on kogemata seda testile eelnevil päevil saanud, informeerige sellest kindlasti oma arsti.
- Testipäeva hommikul võib laps süüa kerge eine (näiteks putru). Vältige sel hommikul rasvaseid ja raskesti seeduvaid toite. Kindlasti ei tasu testile eelneval paaril päeval ja testi päeval pakkuda toitu, mis on kas täiesti uus või esineb lapse menüüs väga harva.
- Kui provokatsioonitest on planeeritud küpsetatud toiduga, võtke kaasa kokkulepitud retsepti järgi küpsetatud toidu kogu kogus.
- Kui teie lapsele on välja kirjutatud epipen, võtke see kaasa. Nii on kodutee palju turvalisem.
- Võtke kaasa vahetusjalanõud ja tagavararõivad. Soovi korral võib võtta kaasa ka lapse igapäevamenüüs olevaid toite või jooke.
- Tulge testipäeval kohale kokkulepitud ajal (hommikul).
- Enamasti paigaldatakse provokatsioonitesti ajaks lapse käele veenikanüül. See on vajalik turvalisuse tõstmiseks, et võimaliku allergilise reaktsiooni korral lihtsamalt ja kiiremini ravimeid manustada.
- Testi ajal andke seda teostavale õele kohe teada oma muredest ja tähelepanekutest lapse tervise kohta.
- Kui kõik planeeritud doosid on manustatud, tuleb last veel mõnda aega jälgida, tavaliselt 2h. See on vajalik, kuna kiiret tüüpi allergiline reaktsioon tekib tavaliselt esimese 2 tunni jooksul.
- Testipäeva õhtu planeerige rahulik ja kodune. Samal päeval ei tohi enam kahtlustatud allergeeni lisaks anda ka siis, kui laps talus seda testi vältel hästi.

- Veenduge, et teil on kodus allergiavastane ravim ehk antihistamiinikum juhuks kui kodus tekib lööve vms. Kui samal õhtul kodus tekib äge lööve, oksendamine või hingamisraskus, tuleks lapsele anda antihistamiinikumi ja muid kokkulepitud ravimeid ning vajadusel pöörduda erakorralise meditsiini osakonda/ kutsuda kiirabi.
- Testile järgneva päeva hommikul võtke ühendust oma arstiga ja andke teada kas lapsel tekkis võimalikke allergilise reaktsiooni hilisnähte.
- Kui laps talub kahtlustatud toitu, siis leppige oma arstiga kokku, millises koguses ja sagedusega te seda lapsele pakkuma hakkate. Oluline on, et see toit jääks regulaarselt lapse menüüsse. Kui test tehti küpsetatud piima- või munavalguga, pakkuge neid lapsele ainult küpsetatud kujul (175-200C 20-30min).

Lisaküsimustega pöörduge julgelt oma arsti või testi teostava õe poole.

*Koostanud allergoloogiateenistuse juhataja
Silvi Plado*

Mai 2018

SA TALLINNA LASTEHAIGLA